
Stomatologické instrumentárium I. - záchovná stomatologie

Lékař-stomatolog Aliaksandr Maiseyeu

Základní ručné nástroje

Ke konzerváčnímu
vyšetření

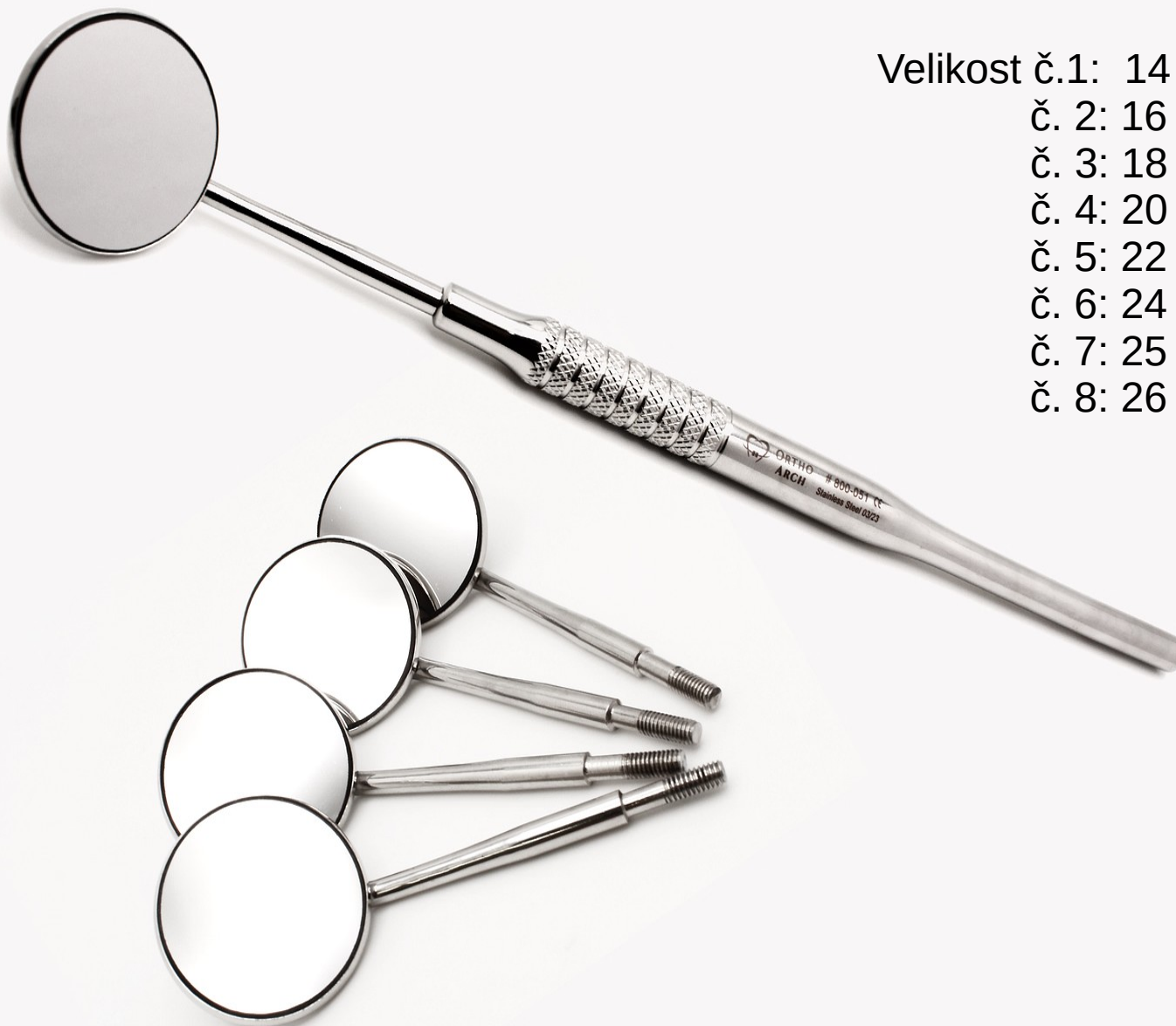
1. Zrcátko

2. Pinzeta

3. Sonda = Pátradlo
(vyšetřovací sonda)

4. Parodontologická sonda

Velikost č.1: 14 mm Ø

č. 2: 16 mm

č. 3: 18 mm

č. 4: 20 mm

č. 5: 22 mm

č. 6: 24 mm

č. 7: 25 mm

č. 8: 26 mm

I. Zrcátko

Používá se k vizualizaci těžko dostupných oblastí dutiny ústní, odražení světla, pohybu a ochraně měkkých tkání (jazyk, tváře) při vrtání.

1. Zrcadlová plocha (hlavice zrcátka)

Vyrobená z odrazivého materiálu (sklo, kov nebo plast)

Rovinná plocha: Poskytuje nezkreslený obraz a je nejčastěji používaná.

Konkávní plocha: Slouží ke zvětšení obrazu, což umožňuje detailnější pozorování.

Hlavice zrcátka se vyrábí v různých průměrech (např. Velikosti 1–8) podle konkrétního použití.
Ø 14mm - 26mm

2. **Rukojeť** (držadlo) je ergonomicky navržena tak, aby byla pohodlná a umožňovala přesnou manipulaci v ústech pacienta. Vyrábí se z kovu nebo plastu.

3. Volitelné doplňky:

Anti-fog povrchová úprava: která zabraňuje zamlžování během ošetření

Osvětlení: Některá moderní zrcátka mohou být vybavena integrovaným světelným zdrojem, což výrazně zlepšuje viditelnost v těžko přístupných oblastech úst.

-
- **Jednorázová zrcátka:** Vyrobená z plastu nebo kombinace plastu a kovu, používají se zejména v situacích, kdy je důležité zajistit hygienu a minimalizovat křížovou kontaminaci (např. při hromadných screeningových akcích).
 - **Osvětlená zrcátka:** Obsahují integrovaný světelný zdroj, což zlepšuje viditelnost v ústech, zejména v těžko přístupných oblastech.
 - **Anti-fog (nepářivá) zrcátka:** Mají speciální úpravu, která zabraňuje jejich zamlžování během ošetření, což je užitečné při delších zákrocích nebo v prostředí s vyšší vlhkostí.

II. Pinzeta

Stomatologická pinzeta je specializovaný nástroj používaný k uchopování, manipulaci a přenášení drobných předmětů (např. malé instrumenty, vatové válečky) a k vyšetření pohyblivosti zubů.

Plastová jednorázová

Z chir. oceli opakovaně používaná

III. Stomatologické sondy (Pátradla)

Zubné pátradlo je specializovaný nástroj, ktorý sa používa k diagnostike kazu a hodnotení stavu zubů, výplní a dásně.

Pracovní část (špička) pod jemným tlakem se ponoří do zubních rýh, kariózních kavit, hranice zubu a výplně, dásní a parodontálních chobotů.

Rukojetí se provádí **perkuse zubu** – jemný poklep pro vyšetření bolestivé reakce na tlak.

Klasifikace

Materiál:

Většina sond je vyrobena z nerezové oceli, což zajišťuje jejich odolnost a možnost sterilizace.

Jednorázové sondy vyrobené z plastu pro minimalizaci rizika křížové kontaminace.

Účel:

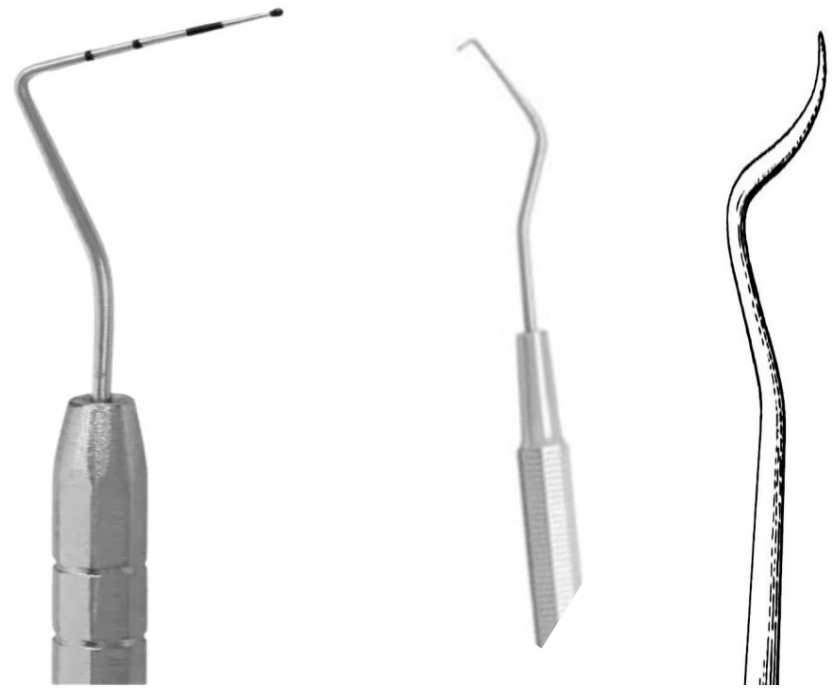
Vyšetřovací sondy (ostré): používají se pro vyšetření a diagnostiku zubních kazů a hodnocení výplně.

Parodontologické sondy (zaoblené, kulaté): zaměřují se na vyšetření a měření hloubky parodontálních chobotů a hodnocení zdraví dásní.

Endodontické sondy – umožňují prozkoumat kořenové kanály, zjistit jejich hloubku a tvar a identifikovat případné překážky nebo abnormality.

Podle tvaru pracovní částí

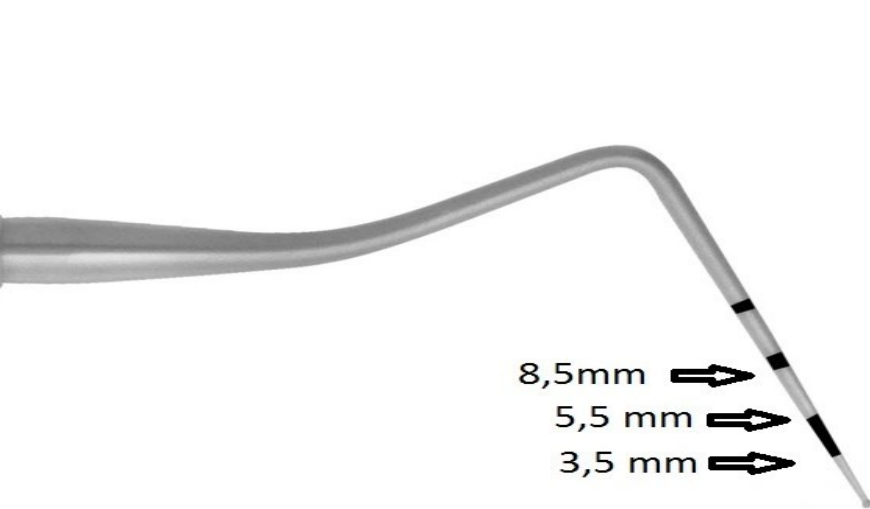
- Vyhnuté, obloukové, pravoúhlné, hačkovité, lomené
- Ostré, zaoblené (kulaté)
- Kalibrováné

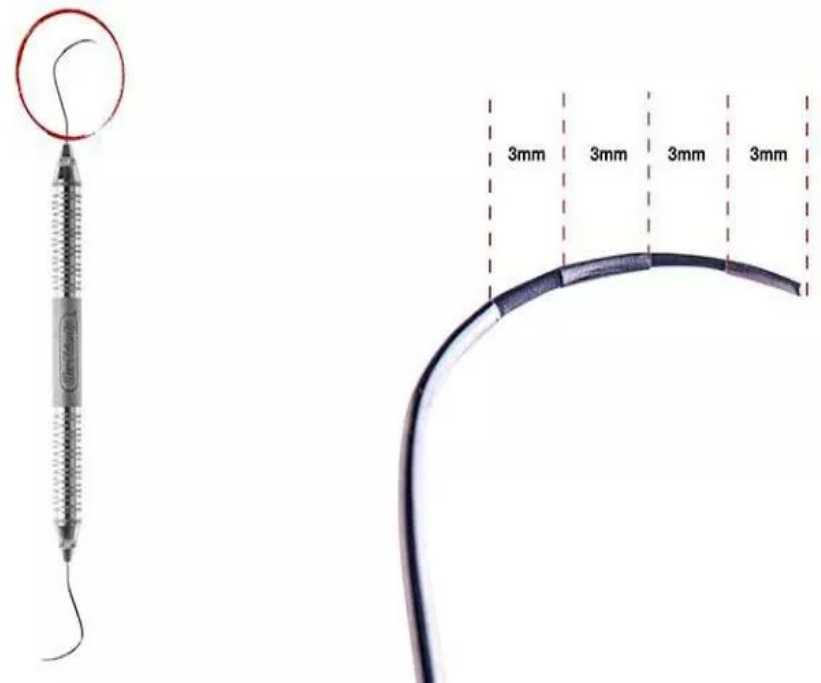
Kalibrováné sondy

Kalibrování sondy umožňuje přesné měření hloubky parodontálních kapes, což je klíčové pro diagnostiku parodontálních onemocnění. Sondy s jasně vyznačenými měřicími jednotkami (mm) usnadňují rychlé a přesné určení stavu dásní.

Sonda WHO

Nabersova sonda

-
- Mazánek, Propedeutika zúbního lékařství
 - *Stomatologie pro dentální hygienistky a zubní instrumentářky*. Praha: Grada Publishing, 2015. ISBN 978-80-247-4865-8.
 - J.Šedý Kompendium Stomatologie Praha: Grada Publishing
-